

Blind aan één oog

Reactie op 'De bijbel, de kerk, Israël en de Palestijnen'

Marja vd Beld en Tzvi Marx

'Om Sions wil, mag ik niet zwijgen'(Is. 62:1)

De kritiek op de staat Israël in het themanummer van *Michsjol* 'De bijbel, de kerk, Israël en de Palestijnen' klinkt nogal hysterisch door zijn eenzijdigheid, overdrevenheid en inconsistente redenering.¹ Het hoofdartikel van Johan Snoek zou een 'eerlijk en openhartig' beeld geven van zijn houding zoals die zich tegenover Israël ontwikkeld heeft. Daarop volgt een eenzijdig verslag van alle fouten die Israël heeft gemaakt, met name de afschuwelijkheden in de oorlogen en het machtsmisbruik. Voor de historische feiten citeert hij de Israëlische historicus Benny Morris heel selectief— 5 keer vanuit 51 aantekeningen.² Laat ons eens Morris in zijn geheel bekijken. In zijn slothoofdstuk concludeert Morris: 'in zijn totaliteit bekeken, is het succes van de Zionistische onderneming een regelrecht wonder geweest. Want hoe zou je het wortelen *in een desolaat land van een kleine, slecht uitgeruste gemeenschap* van tienduizenden overgeplante Russische Joden, geconfronteerd met Britse onwil en *binnenlandse vijandigheid*, anders kunnen beschrijven?; hoe valt de groei van die gemeenschap anders te beschrijven dwars tegen het *groeïende Arabische verzet en geweld* in? Hoe valt de overwinning anders te beschrijven van die piepkleine gemeenschap tegenover de *omringende zee van Arabieren en Arabische staten in 1948*.³

In dezelfde trant als Snoek, beschuldigt Maarten Barends (jurist voor de VN) het Westen er van de andere kant op te kijken.⁴ Maar men kan zich niet aan de indruk onttrekken dat Barends, evenals Snoek, aan één oog blind is als het gaat om de geschiedenis en de huidige situatie van Israël en de Palestijnen. Zij wekken op hun minst de indruk als zouden de Joden in 1948 zomaar uit pure machtswellust Palestijnen hebben verdreven om vervolgens dat land zelf in te pikken.

De feiten zijn dat de VN in 1947 het land verdeelde tussen beide rechthebbende volken, een beslissing waarmee de Joden onmiddellijk akkoord gingen, maar die voor de Arabische wereld het sein was tot oorlog. Het handjevol Joodse overlevenden van de hel in Europa, dat na ruim 1800 jaar van vervolging eindelijk weer thuis dacht te komen en nog lang niet over een leger beschikte, werd onmiddellijk weer in zijn bestaan bedreigd door aanvallen van de legers van maar liefst vijf Arabische buurlanden. Als er dus al van overmacht sprake was, dan niet aan Israëlische kant.

Deze aanval bleek slechts het begin van een permanente oproep tot de djihad, vanuit

¹ *Mischsjol* 16 (2007) 1

² Benny Morris, *Righteous Victims. A history of the Zionist - Arab Conflict 1191-1999*, New York 1999

³ Idem, 669, cursivering door de schrijvers

4. Trouw 26-102007

islamitische opvatting dat elk gebied dat ooit door de Islam veroverd is, altijd islamitisch moet blijven, *dar al Islam* - huis van de Islam. De rest van de wereld behoort tot *dar al harb* -huis van het zwaard (oorlog), dat betekent: die met het zwaard afgemaakt moeten of kunnen worden. 'Het principe van gelijkheid tussen gelovige en niet-gelovige en tussen man en vrouw is de Islam vreemd en de Islamitische wereld die gewoonlijk in deze of gene regio in conflict is met het huis van het zwaard, heeft traditioneel een diepe vreemdelingenhaat laten zien.⁵ Arabieren in Palestina in de negentiende- en begin twintigste eeuw spraken vaak over Joden als *awlad al-maut* (kinderen van de dood), (ibid, p. 10).

Transfer, etnische zuivering, vluchtelingen en oorlog

Snoek is zeer verontwaardigd over de zogenaamde 'transfer' van de Arabieren tijdens de oorlog van 1948. Maarten Barends beschrijft de ervaringen van Palestijnse vluchtelingen in termen van 'die in 1948 hun land ontvluchtten toen hele dorpen en wijken systematisch werden leeg geveegd en uitgemoord door Israëliëse soldaten en paramilitairen'.

Maar wie de analyse van de historicus Benny Morris leest over de gebeurtenissen in 1948 komt tot de conclusie dat veel Palestijnen het land verlaten hebben, deels omdat ze door hun eigen leiders opgeroepen werden om te vertrekken, deels omdat in sommige Joodse gebieden de aanwezige Palestijnen inderdaad als bedreiging golden. Historici hebben geconcludeerd dat 'een paar duizend' families verdreven zijn als gevolg van landverkoop aan Joden tussen de jaren 1880 en 1930.⁶ Het klopt dat 711.000 Arabieren Israël verlieten als

gevolg van de Onafhankelijkheidsoorlog in 1948. Maar wat systematisch wordt verzwegen, is dat er ook grote aantallen Joden verdreven werden uit de Arabische buurlanden: Irak, Syrië, Egypte, Marokko, Tunesië, om er slechts een paar te noemen. De bijna één miljoen Joden in de Arabische wereld en Iran in 1947 werden teruggebracht tot één procent van dat aantal. Terwijl Israël nu meer Arabieren telt dan in Palestina onder Brits bestuur in 1947. Ter vergelijking met andere dramatische volksverhuizingen in die tijd: 7,5 miljoen moslims werden in 1947 verdreven van India naar Pakistan, toen de Britten onafhankelijkheid schonken aan India en Pakistan.

Het verschil is dat de Joodse vluchtelingen als vanzelfsprekend werden opgevangen in Israël, terwijl de Arabische landen hun Palestijnse broeders en zusters opzettelijk in kampen hielden om het leed te kunnen inzetten in hun aanvallen op het

westen en 'de Zionistische entiteit'.

Feit is dat dit alles gebeurde in de context van een

oorlog die Israël door de Arabische wereld

opgedrongen was. Voor Israël was het een kwestie van puur overleven en daarom moest het wel reageren.

Voor Israël was

het een kwestie van puur overleven

Ben Gurion schreef: 'Wij willen geen Arabieren uitwijzen en hebben geen enkele behoefte om hun plekken in te nemen. Onze enige wens is gebaseerd op het uitgangspunt dat er genoeg ruimte in het land is voor ons en de Arabieren en dat, mochten we geweld moeten gebruiken - niet om de Arabieren de

⁵ Morris, *Righteous Victims*, 8.

⁶ Idem, 123.

Negev of Transjordanië af te nemen, maar om het recht veilig te stellen dat ons toekomt, namelijk daar te gaan wonen - dan kunnen we dat.⁷ Zoals Harry Kney-Tal, ambassadeur van Israël verklaart: 'plannen om de oorspronkelijke bewoners van Palestina te verwijderen zijn een verzinsel, gebruikt door de Arabische propagandamachine.'⁸ Barends [en Snoek] plaatsen daar totaal geen vraagtekens bij.

Inleven prima, maar je niet voor de gek laten houden

Het valt niet te ontkennen dat de Arabische vluchtelingen sinds 1948 in kampen wegwijnen en dat is werkelijk walgelijk. Maar 'het ontstaan van het Arabische vluchtelingenprobleem is zorgvuldig onderzocht door professor Bennie Morris. Het vluchtelingenprobleem is een direct gevolg van de Arabische agressie jegens de jonge staat Israël' schrijft Harry Kney-Tal.⁹ Hier en daar deinst men er niet voor terug om deze situatie op te blazen tot mondiale proporties. Hoe ernstig de situatie ook is, toch mag dit een stuitende analyse genoemd worden, afgezet tegen situaties als in Darfur waar mensen met miljoenen worden verdreven en vermoord zonder dat de wereld een vin verroert. Waar wordt nu de andere kant opgekeken en met twee maten gemeten?

Natuurlijk is het vreselijk om mensen te zien lijden en dat raakt elk gevoelig mens in het hart, zoals bij het echtpaar Snoek. Maar er wordt aan alle kanten geleden. Lees het verslag van Morris over de moordpartij in Hebron in 1929 waarbij vierenzestig Joden werden afgeslacht. De Britse politiechef Raymond Afferata verklaart: 'Toen ik geschreeuw hoorde in een

kamer ging ik door een soort van tunnel naar boven en zag hoe een Arabier het hoofd van een kind afhakte met een zwaard. Na deze zou hij een ander nemen.¹⁰ Hoe zouden Snoek en zijn vrouw Ellen daarop hebben gereageerd? Als je de goede Samaritaan wilt spelen, zoals Snoek, dan moet je kijken naar de onderliggende oorzaken.

Oproep tot een niet-Joodse seculiere staat

In dit licht is het dan ook een gotspe dat iemand van Israël eist dat het zich moet transformeren tot een seculiere democratie waar alle burgers gelijke rechten hebben, waar men verantwoordelijkheid neemt voor de oorlogsmisdaden en zich houdt aan het oorlogsrecht. Met een islamitische, oorlogszuchtige dictatuur als naaste buur moet je dan toch wel goed blind zijn aan één oog om dit te eisen van nota bene de enige seculiere (!) democratische staat in de hele regio waar alle burgers, dus ook de Arabische, dezelfde rechten hebben en vertegenwoordigd zijn in het parlement.

Israël wordt door Barends en Snoek als enige verantwoordelijk gesteld voor de realisering van een land 'waar joden, christenen en moslims vredig met elkaar kunnen leven' (Barends).¹¹ Net als Zuid-Afrika zal ook Israël 'moeten transformeren tot een seculiere democratie waar alle burgers, ongeacht hun afkomst of geloof, gelijke rechten hebben'. Voor Barends is er maar één oplossing: 'een land waar joden, moslims en de vaak vergeten christelijke minderheid in vrede met elkaar — en met hun buurlanden — kunnen samenleven'.

7 Idem, 142.

8 *Trouw* 2-11.07.

9 Idem.

10 Morris, *Rjghteous Victims*, 114.

11 *Trouw* 26-10-07.

De meer realistische optie van twee gescheiden staten

Een prachtig ideaal waar de Israëli's altijd in geloofd hebben. Maar dat moet dan wel van beide kanten gewild worden. Zolang de vernietiging van Israël nog hoog op de Arabische lijst staat, hebben de meeste Israëli's deze droom voorlopig noodgedwongen ingeruild voor de meer realistische optie van twee gescheiden staten.

Een niet-Joodse bi-nationale staat van Joden en moslims waarover Snoek en anderen fantaseren, zou in de praktijk betekenen dat Joden tweederangs burgers zouden zijn, zoals het geval was tot de ineenstorting van het Turkse rijk in de Eerste Wereldoorlog. De gedachte dat Joden, die onder de Arabische heersers een slavenstatus (*dhitmi's*) hadden, nu heer en meester zouden zijn, zelfs over dat minuscule stukje land, werd en wordt door de Arabische wereld als diep vernederend ervaren en daarom moet Israël vroeg of laat vernietigd worden.¹² Dit verklaart de Arabische politiek van driemaal nee op de topconferentie in Khartoum van 1 september 1967: geen vrede met Israël, geen erkenning van Israël, geen onderhandelingen met Israël.

Barak bood in 2000 bij Camp David de Palestijnse onderhandelaars een historisch vredesvoorstel aan dat zij afwezen. Hij stelde Arafat een Palestijnse staat in het vooruitzicht op 95 procent van de bezette gebieden. Tevens werd er voor het eerst over het heikele onderwerp Jeruzalem gepraat. Maar ook dit werd door Arafat geweigerd. En waarom?

Ontkenning van het Joodse recht op onafhankelijkheid

Tot op de dag van vandaag is de Jodenhaat groot in de Arabische wereld en dus ook onder de Palestijnen. Uitgebreid onderzoek van prof. Hans Jansen in zijn lijvige boek *Van Jodenhaat naar zelfmoordterrorisme* laat daarover schokkende feiten zien: de geschiedenis die totaal naar Palestijnse snit geschreven wordt, landkaarten waar Israël niet op voorkomt, de systematische en dagelijkse portie anti-joodse propaganda die via media en moskee over de bevolking uitgestort wordt en die bol staat van de middeleeuwse karikaturen en demonisering. Niet voor niets vinden de *Protocollen van de wijzen van Zion* nog steeds gretig aftrek in de Arabische wereld.

Meer nog dan het hebben van een Palestijnse staat, wilde Arafat de Joodse staat vernietigen. Barends stelt dat het Palestijnse gezag er niet in geslaagd is om het lijden van hun volk een gezicht te geven. Juister zou zijn om te stellen dat de Palestijnse leiders zelf de grootste schuld dragen aan het lijden van hun volk: de stuitende corruptie, de verspilling van miljoenen uit het westen voor oorlogstuig, de zelfverrijking in plaats van armoedebestrijding, de blijvende keuze voor terreur (en niet 'af en toe oplaaierend geweld,' zoals Barends zegt) in plaats van de erkenning van het bestaansrecht van Israël en daarbij de onverschilligheid van de omringende Arabische broeders, dat zijn de hoofdoorzaken van de uitzichtloze situatie waarin het Palestijnse volk zich bevindt.

In *the Guardian* (2-2-02, 'Peace, no chance,') verklaart Benny Morris zijn reden tot pessimisme: Yasser Arafat. 'Helaas heeft hij zichzelf een waardige opvolger getoond van Haj

¹² Morris, *Righteous Victims*, 13

Muhammad Amin al Husseini, de moefiti van Jeruzalem.' Die leidde de Palestijnen in de jaren '30 en '40 naar een catastrofale nederlaag.' Hij belichaamde de opvatting van verwerping en bracht de oorlogsjaren in Berlijn door in dienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken van de nazi's, dromend van en werkend voor het succes van de nazi's tegen de Joden. Morris voegt met spijt toe: 'Ik moet nog zien dat zelfs een vredelievende Palestijnse leider als Prof. San Nusseibeh, opstaat en zegt: 'Zionisme is een legitieme nationale bevrijdingsbeweging zoals de onze en de Joden hebben een terechte claim op Palestina, net als wij.' Helaas: Israël mag dan bestaan en nu te sterk zijn om vernietigd te worden, maar daarmee heeft het voor de Arabieren nog geen legitimiteit.

En dat, mijnheer Snoek, is de kern van het probleem. Niet de fouten, zelfs niet de grote die Israël maakt zoals elke natie in oorlog wanneer de emoties het winnen van de morele eis.

Met twee maten meten

Nog iets anders. Snoeks merkwaardige inconsistente exegese van heilige teksten. Hij citeert vanuit Jozua 6:21 en zegt: 'Het is nu de vraag of je een lijn mag trekken van Jericho — welks bevolking volgens het boek Jozua uitgeroeid moest worden - naar wat er in onze tijd gebeurde te Deir Yassin'.¹³ Hier nodigt hij ons uit om deze omschrijving van de oorlog tegen Jericho letterlijk te nemen, en niet als een overdreven verslag van de victorie zoals Tzvi Marx voorstelt in zijn artikel 'De rechtvaardiging, moraliteit en ethiek van de oorlog het Judaïsme'.¹⁴ Maar als het gaat over het

oorlogszuchtige citaat van Jezus in Mattheus 'Ik ben niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard' (Mat. 10:34), dan verschuilt hij zich achter de uitleg van Anton Wessels die zelf leunt

De werkelijke vernietiging door christenen van bevolkingsgroepen op elk continent

op de uitleg van Karl Barth en praat dat goed: 'het gaat om het zwaard dat zich tegen de discipelen keert'.¹⁵ Vertel dat eens tegen alle slachtoffers door de eeuwen heen die met christelijke geestdrift gemarteld zijn. Valt er niet een lijn te trekken van dit vers naar de werkelijke vernietiging door christenen van bevolkingsgroepen op elk continent: Joden, moslims, Indianen, bewoners van Indië, Zuid Amerika, Afrika, en dit allemaal in de naam van de christelijke liefde? Een beetje bescheidenheid is hier wel op zijn plaats, zou men denken.

Niemand ontkent dat tijdens oorlog afschuwelijke dingen plaatsvonden. Het is de vraag of dit incidenteel was of systematisch. Het feit dat er miljoenen Arabieren in de staat Israël wonen, maakt duidelijk, voor wie met twee ogen kijken, dat Israël en het Joodse volk niet op etnische zuivering uit waren. Wel werd het gedwongen oorlogen te voeren ter zelfverdediging, tot de dag van vandaag.

Overigens: hoe kan een redelijk mens de situatie in de Gazastrook erger noemen dan de Duitse bezetting in Nederland, terwijl meer dan 80% van de Nederlandse Joden door deze bezetting vernietigd werden?¹⁶ Net zoals 'de

13 Johan Snoek, Israël, de Palestijnen en de bijbel: Opvattingen van de Duitse theoloog F.-W. Marquardt kritisch bezien, in: *Michsjol* 16 (2007) 1, 24.

14 Tzvi Marx, De rechtvaardiging, moraliteit en ethiek van de oorlog in het Judaïsme, in: Thijs Jansen, Janne Nijman,

Jan Willem Sap (red.), *Burgers en barbaren: Over oorlog tussen recht en macht*, Amsterdam 2007, 279-282.

15 Iohan Snoek, Israël, de Palestijnen en de bijbel, 25.

16 Idem, 29.

vergelijking met Zuid-Afrika gaat [dit] volledig mank en is verraderlijk en vals'.¹⁷ Die vergelijkingen zijn gewoon abominaties en een verdraaiing van de simpele waarheid.

eenzijdige dingen tegen zijn uitverkoren volk te zeggen. Want Hij staat niet alleen voor liefde en rechtvaardigheid, maar ook voor waarheid (*emet*).

Ten slotte een advies aan collega Ds. Paul van der Waal die worstelt met zijn geweten: 'Wrang vind ik de gedachte dat veel van de wijn die voor de eucharistie of het avondmaal wordt gebruikt Israëlische wijn bevat, waarvan een gedeelte afkomstig zou kunnen zijn uit bezet gebied. Palestijnen zijn goed genoeg voor het land, de pluk en het bottelen, maar verder hebben ze geen vinger in de pap'.¹⁸ Dan wil je natuurlijk ook je kerk niet verwarmd hebben met het Russische gas van Gazprom dat geleverd wordt door gediscrimineerde arbeiders die onder de vernieuwde Russische dictatuur leven. Noch met benzine en olie uit Saoedi-Arabië, Iran, Libië of Venezuela, allemaal dictaturen. En, oh ja, kijk uit met producten uit China. Ga niet naar de Olympische Spelen volgend jaar, want dat is 'een land waar politieke en religieuze dissidenten worden opgesloten of gemarteld en waar 18.000 keer per jaar de doodstraf wordt voltrokken'.¹⁹ Trouwens, beste Paul, de kans dat jouw wijn uit de bezette gebieden komt is echt heel klein - de meeste wijn is in Israël zelf geproduceerd, maar de kans dat jouw olie van onderdrukte volken komt, is echt groot. Ik ben ervan overtuigd dat je je 'daar niet meer aan kunt onttrekken'.²⁰

*(Ingescand door Ria Snoek,
Johandochter. Een paar tikfouten
zijn verbeterd)*

God is inderdaad van alle volkeren en niet exclusief van de Joden, maar dan moet er wel goed naar God geluisterd worden en Zijn naam niet valselijk in de mond genomen worden om

17 R. Evers, *Trouw* 29-10-07.

18 Paul van der Waal, Redactioneel, in: *Michsjol* 16 (2007) 1, 8.

19 Sylvain Ephimenco, *Trouw* 13-11-07.

20 Paul van der Waal, Redactioneel, 8.